

Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Akersgata 41
0158 OSLO
Norge

Vår saksbehandler
Per Harald Agerup
+47 95 14 27 03

Vår dato
24.01.2022
Deres dato

Vår referanse
21/00572-34
Deres referanse

Invitasjon til videre arbeid med kostnadsreduksjoner

Det vises til brev datert 09.01.2022 hvor det bes om at Norges Bondelag blir med Norsk Bonde- og Småbrukarlag på å kreve tilleggsforhandlinger etter §2-4 i Hovedavtalen.

Norges Bondelag viser videre til Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag sitt møte med landbruks- og matministeren Sandra Borch 11.01.2022. Møtet ble avholdt på bakgrunn av forespørsel i brev datert 09.01.2022 fra faglaga etter møte mellom faglaga 07.01.2022 på initiativ fra Norges Bondelag.

Bakgrunnen for at Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag ønsket møte med Landbruks- og matministeren var:

«Kostnader i landbruket har steget kraftig det siste året som en følge av global uro og sterk prisøkning på mange råvarer til matproduksjonen internasjonalt. Kostnadene som ble forespeilet i jordbruksforhandlingene mai 2021, er utdatert flere ganger og situasjonen oppleves som akutt. Organisasjonene mener regjeringen må iverksette tiltak nå for å redusere kostnadsøkningene og ber om forsikringer fra staten som kan gi forutsigbarhet og trygghet for kommende vekstsesong.

Det er vesentlig viktig at bonden får kostnadskompensasjoner så raskt som mulig i 2022. Uten tilførsel av ekstra likviditet i løpet av 2022 frykter vi at mange norske matprodusenter vil måtte innstille eller kraftig nedjustere sin produksjon.»

I møtet med statsråd Borch og i etterkant ble det klargjort:

- Regjeringen jobber intens for å få på plass en strømløsning for landbruket
- Statsråden er innstilt på at det kommer en ekstrautbetaling av produksjonstillegg i 2022 som kompensasjon for de økte kostnadene på innsatsfaktorene i 2021 og 2022.

Vi viser videre til Norges Bondelag og Norsk- Bonde- og Småbrukarlag sitt møte med finansminister Trygve Slagsvold Vedum 17.01.2022 hvor temaet var kompensasjonsordning for økte strømutgifter i landbruket. Regjeringen presenterte løsning senere samme dag:

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

«Regjeringen vil kompensere strømavgifter for veksthusnæringen og jordbruket. Kompensasjonen blir tilsvarende som for husholdninger, og settes til 55 pst. for desember, og til 80 pst. for januar til og med mars. For husholdninger er det et tak på 5 000 kWt/mnd, mens det for jordbruket settes et tak på 20 000 kWt/mnd. Dette er i tråd med innspillene fra næringen. For veksthusnæringen blir det ikke en øvre grense.»

Det har vært jobbet intenst med å få på plass disse to viktige løsningene for norske bønder - strøm og ekstrautbetaling.

Når det gjelder strømløsningen, var det avgjørende for oss at løsningen er målrettet direkte mot forbruket på den enkelte gård og dermed kompenserer kostnadene på en bedre måte enn andre ordninger kunne ha gjort. En slik løsning som nå foreligger, hadde ikke vært mulig å få på plass gjennom tilleggsforhandlinger.

Norges Bondelag vil understreke at det er helt nødvendig at ekstrautbetaling basert på den ekstraordinære kostnadsveksten på flere innsatsfaktorer i 2021 og 2022, blir betydelig og kommer så raskt som mulig i 2022 slik landbruks- og matministeren har gitt forsikringer om.

Det vises videre til brevet fra Norges Bondelag til statsminister Jonas Gahr Støre 11.01.2022 hvor vi krevde strakstiltak for å sikre matproduksjonen dette året og framover. I brevet ble det understreket:

«Dette (les: strakstiltak) er helt avgjørende for at bøndene skal gå i gang med våronna denne sesongen og fortsette å produsere mat i Norge som før. Bøndene må ha mulighet til å kjøpe innsatsfaktorene som trengs for å dyrke frukt, grønnsaker, korn og gras og produsere melk, kjøtt og egg. Norges Bondelag ber statsministeren om snarlige tiltak for å avhjelpe den vanskelige økonomiske situasjonen for norsk landbruk denne våren. Situasjonen er kritisk som følge av internasjonale svingninger og storpolitikk. Det kommer til å få følger for bønder og matproduksjonen i mange land. Da blir det enda viktigere å gjøre norske bønder i stand til å produsere mat for Norges befolkning i år.»

Norges Bondelag ser at den ytterligere sterke prisveksten på kunstgjødsel etter 1. desember 2021 vil medføre at de som ikke har kjøpt inn gjødsel til vekstsesongen 2022 sannsynligvis vurderer å redusere gjødselbruken i år. Konsekvensen kan bli lavere matproduksjon. **Norges Bondelag mener det er nødvendig å vurdere ytterligere målrettede tiltak for å unngå at matproduksjonen blir redusert dette året, og vil invitere Norsk Bonde- og Småbrukarlag til å lete etter mulige tiltak spesielt for å sikre at de økte gjødselkostnadene ikke gjør det vanskelig å produsere som normalt. Vi foreslår at Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag i fellesskap henvender seg til landbruks- og matminister Sandra Borch for å finne en løsning som avdemper risikoen for redusert gjødselbruk og dermed redusert produksjon denne sesongen.**

Norges Bondelag vil ellers vise til brev fra landbruks- og matminister Borch til Håland 06.01.2022:

«Sjelden har det organiserte jordbruket vært viktigere, med de rettighetene jordbruksorganisasjonene har, iht. Hovedavtalen, til forhandlinger om inntektsmuligheter med staten. Og det kommende jordbruksoppgjøret vil bli viktig. Budsjettmemnda er allerede i gang med å hente inn data for å utarbeide et fullstendig grunnlagsmateriale, som først kan ferdigstilles når det foreligger regnskapsdata for 2021.

Det neste mulige tidspunktet for forhandlinger med organisasjonene er fra april. På det tidspunktet legger jeg til grunn at vi har det best mulige grunnlagsmaterialet for et viktig jordbruksoppgjør, etter at det ikke har vært normale forhandlinger på 2 år.»

Hele organisasjonen i Norges Bondelag med 61.000 medlemmer jobber nå gjennom lokallag, fylkeslag, råd og utvalg med innspill og påvirkning opp mot de ordinære jordbruksforhandlingene i 2022.

Norges Bondelag vil nå bruke all kraft for å få best mulig løsninger for bøndene ved jordbruksforhandlingene til våren. Vi ønsker ikke å sette i gang en bred prosess med tilleggsforhandlinger, men inviterer NBS med på et arbeid for å sikre at bondens økte kostnader knyttet til gjødsel i vinter og våren 2022 gis kompensasjon og ikke reduserer matproduksjonen dette året.

Med hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Bjørn Gimming

Sigrid Hjørnegård

Kopi til:

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norsk Bonde- og Småbrukarlag		Akersgata 41	0158 OSLO